

TIROİD NODÜLLERİ - KANSERLERİ

NODÜLLÜ TIROİD HASTASINA YAKLAŞIM

Prof. Dr. Erdiñç ERTÜRK
Endokrinoloji Bilim Dalı
www.drerdincerturk.com

Ders başlıkları

- Tiroid Kanserleri
  - Genel bilgiler
- Tiroid nodülü
  - Görülme sıklıkları
  - Anamnez / Fizik muayene özellikleri
  - Laboratuvar tetkikleri
  - Ultrasonografi özellikleri
  - İnce iğne aspirasyon biyopsisi
  - Tanısal algoritim
  - Tedavi izlem

TIROID KANSERLERİ

• Papiller karsinoma	% 75	}	Differansiye Tiroid Ca
• Folliküler karsinoma	% 16		
• Medüller karsinoma	% 5	}	Undifferansiye Tiroid Ca
• Anaplastik karsinoma	% 3		
• Nadir tipler	% 1		
- (lenfoma, squamoz h. ca, mtx, teratoma)

TIROID KANSERLERİ

Genel Özellikler

- Endokrin organların en sık saptanan kanserleridir
  - Yıllık insidansı 40/milyon
  - Tüm kanserlerin % 1 ini oluştururlar
  - Toplumda görülme olasılığı hızla artan kanserlerdir
- Differansiye tümörlerin mortalitesi çok düşüktür
- Undifferansiye olanlarda ise sürvi genellikle çok kısadır

DIFFERANSIYE TIROID CA

- Papiller tiroid ca
- Folliküler tiroid ca
- Genellikle eutiroidiktir
- Yıllarca sessiz kalabilir
- Klinik olarak sadece tiroid nodülü saptanır
- Biyokimyasal olarak tanı konamaz
- Kesin tanı histopatolojik (İİAB) yöntemle konulabilir

DIFFERANSIYE TIROID CA

- Tedavi başlıkları
  - Cerrahi rezeksiyon
  - Tiroid dokusunun total ablasyonu
    - Total tiroidektomi
    - Yüksek doz radyoaktif iyot ile total ablasyon
  - TSH süpresyonu (< 0.1 uIU/mL)
    - L-tiroksin
  - Kemoterapi ve radyoterapi rezistan

DIFFERANSIYE TIROID CA

- İzlem
  - Serum tiroglobulin ölçümü
  - I-131 tüm vücut tarama sintigrafisi
  - Boyun ultrasonografisi
  - Diğer görüntüleme yöntemleri
    - Bilgisayarlı tomografi
    - Manyetik rezonans
    - PET sintigrafisi

MEDÜLLER TIROİD CA

- Parafoliküler C hücrelerinden kaynaklanır
- Kliniği
  - Eutiroidiktir
  - Tiroid nodülü ile saptanır
- Biyokimyasal olarak
  - Kalsitonin düzeyi yüksekliği
- Kesin tanısı
  - Patolojik değerlendirme ile

MEDÜLLER TIROİD CA Tedavi-İzlem

- Total tiroidektomi + Modifiye boyun disseksiyonu
- Etkin medikal tedavi yok
- Kalsitonin izlemi
- Boyun görüntüleme yöntemleri

- MEN II a veya MEN IIb
  - Feokromasitoma , paratiroid adenomu araştırılmalıdır
- Ailesel geçiş gösterebilir
  - Aile taraması gerekir

ANAPLASTİK TIROİD CA

- Malignite potansiyeli çok yüksek
- Hızlı lokal ve uzak metastaz
- Operasyon
- External radyoterapi
- Kemoterapi
- Kötü prognoz

NODÜLLÜ TIROİD HASTASINA YAKLAŞIM

Tiroid nodüllü hastaya yaklaşımda açmazlar

- Benign-malign lezyonların insidansları arasındaki diskordans
- Anamnez ve FM özellikleri malignite kriterinde duyarlı olmaması
- Biyokimyasal olarak yapılan tetkikler ile malignite tanısı konamaması
- İyi değerlendirilmez ise gereksiz operasyon kararı verilmesi

TIROİD NODÜLÜ PREVALANSI

- Genel popülasyonda % 3-8 arasındadır
  - İyot eksikliği olan bölgelerde fazla
  - İleri yaşlarda fazla
  - Kadınlarda erkeklerden fazla (5-8 / 1)
- Ultrasonografik taramalarda % 30
- Otopsi çalışmalarında % 50

TIROID KANSERİ İNSİDANSI

- Tiroid kanseri insidansı ≈ 40 / milyon

Palpe edilebilen tiroid nodülünde malignite olasılığı % 5

Tiroid nodülünün malignite yönünden değerlendirilmesi

Anamnez

- Yaş

- Tiroid kanseri her yaşta görülebilir
  - İleri yaşlarda daha siktir (> 50 y)
  - Çok genç yaşlarda malignite olasılığı artar (< 20 y)
  - Prognozu ileri yaşlarda kötüdür

- Cinsiyet

- Tiroid kanseri kadınlarda 2-3 kat daha siktir
  - Nodül kadınlarda 5-8 kat daha fazla olduğu için nodüllü erkeklerde tiroid ca olasılığı 2 kat daha fazla

Tiroid nodülünün malignite yönünden değerlendirilmesi

Anamnez

- Radyasyon anamnezi
  - ABD 1930-1950 yıllarında yaygın uygulama
  - Çernobil kazası sonrası maruziyet
  - Boyuna radyoterapi anamnezi
- Aile anamnezi
  - Medüller ca (ailesel geçiş özelliği)

Tiroid nodülünün malignite yönünden değerlendirilmesi

Fizik Muayene

- Nodül özellikleri
  - Çap ???
  - Tekli / çoklu olması ???
  - Sert - düzensiz yapı
  - Çevre dokulara yapışıklık
  - Hızlı büyüme

Tiroid nodülünün malignite yönünden değerlendirilmesi

Fizik Muayene

- Bası belirtileri
  - Trakeal deviasyon
  - Seste çatallaşma
  - Disfaji, Dispne
- Lenfadenopati varlığı

Serum TSH

- Tiroid disfonksiyonunu en hassas gösteren laboratuvar tetkikidir
  - Hipotiroidi   Önce TSH yükselir   T4/T3 daha sonra düşer
  - Hipertiroidi   Önce TSH baskılanır   T4/T3 daha sonra artar

- TSH yüksek T4/T3 normal   Subklinik hipotiroidi
- TSH baskılı T4/T3 normal   Subklinik hipertiroidi

Nodüllü hastada serum TSH ölçümü

- Tiroid nodülü olan tüm hastalarda serum TSH ölçümü yapılmalıdır
- Nodül toksik ise serum TSH baskılı bulunur

Serum tiroglobulin ölçümü

- Sadece tiroid dokusunda sentezlenen peptid
- Tiroid bezi içerisinde tiroid hormonunun depolanmasını sağlar
- Serumda çok düşük miktarda bulunur
- Total tiroidektomili hastada serum tiroglobulin çok düşük olmalıdır
  - Tiroid kanserli hastaların rekürrens izleminde en önemli parametredir
- Tiroid ca tanısı için duyarlılığı düşüktür (Tiroid ca tanısı için kullanılmaz)
- Tiroid ca dışında çok sayıda durumda serum seviyesi yükselir
  - Tiroiditler, hipertirodiler, endemik guatr, multinodüler guatr, tiroid bezinin palpasyonu, tiroid US sonrası, İİAB

Serum kalsitonin ölçümü

- Parafoliküler C hücrelerinde sentezlenir
- Medüller ca tanılı hastaların izleminde kullanılan hassas tümör belirteçidir
- Çok yüksek sonuçlar medüller ca tanısı koydurur
- Maliyet etkin olmadığı için nodüllü hastalarda rutin olarak ölçülmemelidir
- Seçilmiş olgularda ölçülmelidir
  - Aile anamnezi olanlar
  - Multiple endokrin neoplazi şüpheli olgular
    - Hiperparatiroidi, feokromasitoma, mukozal nörinoma

Tiroid sintigrafisi

- Radyofarmasötik ajan (Tc^{99}) verilip gamma kamera ile nodülün aktivitesi
  - Sıcak, ılık, soğuk
- Sıcak (%5) nodüllerin hemen hepsi benign özelliindedir
- Soğuk ve ılık nodüller malignite olasılığı konusunda bilgi vermez

- Bazı tiroid nodüllü hastalarda yapılmalıdır
  - Nodülü sıcak olma olasılığı olan hastalar (toksik nodül)
  - TSH seviyesi baskılı olanlar

Ultrasonografi

- Tiroid morfolojisini göstermede en hassas yöntemdir
  - Tiroid bezi inflamasyonu ile tiroid nodülünün ayırdedilmesini sağlar
  - Tiroid nodüllerinin ekstratiroidal kitlelerden ayırdedilmesini sağlar
  - Nodüllerin sayısını ve boyutlarını tam olarak değerlendirmemizi sağlar
  - Nodülün malignite olasılığını yüksek hassasiyette gösterebilir

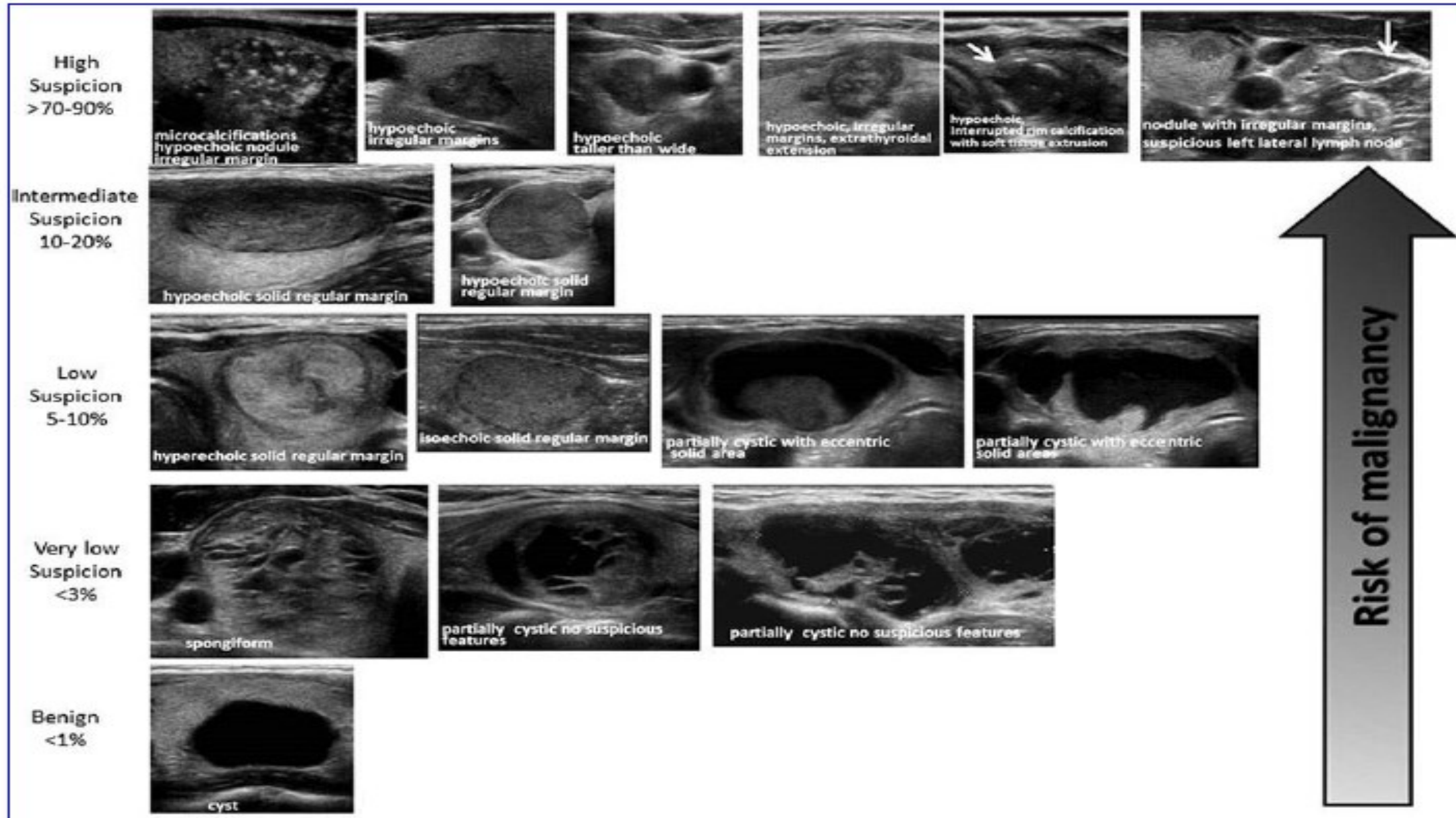
US de malign özellikler

- Nodülün belirgin hipoekoik olması
- Nodül sınırlarının düzensiz olması
- Mikrokalsifikasyon varlığı
- Nodül içi vasküler yapının (kanlanmanın) fazla olması
- Yusuvarlak veya yüksek elipsoid nodül olması
- Birlikte şüpheli LAP varlığı

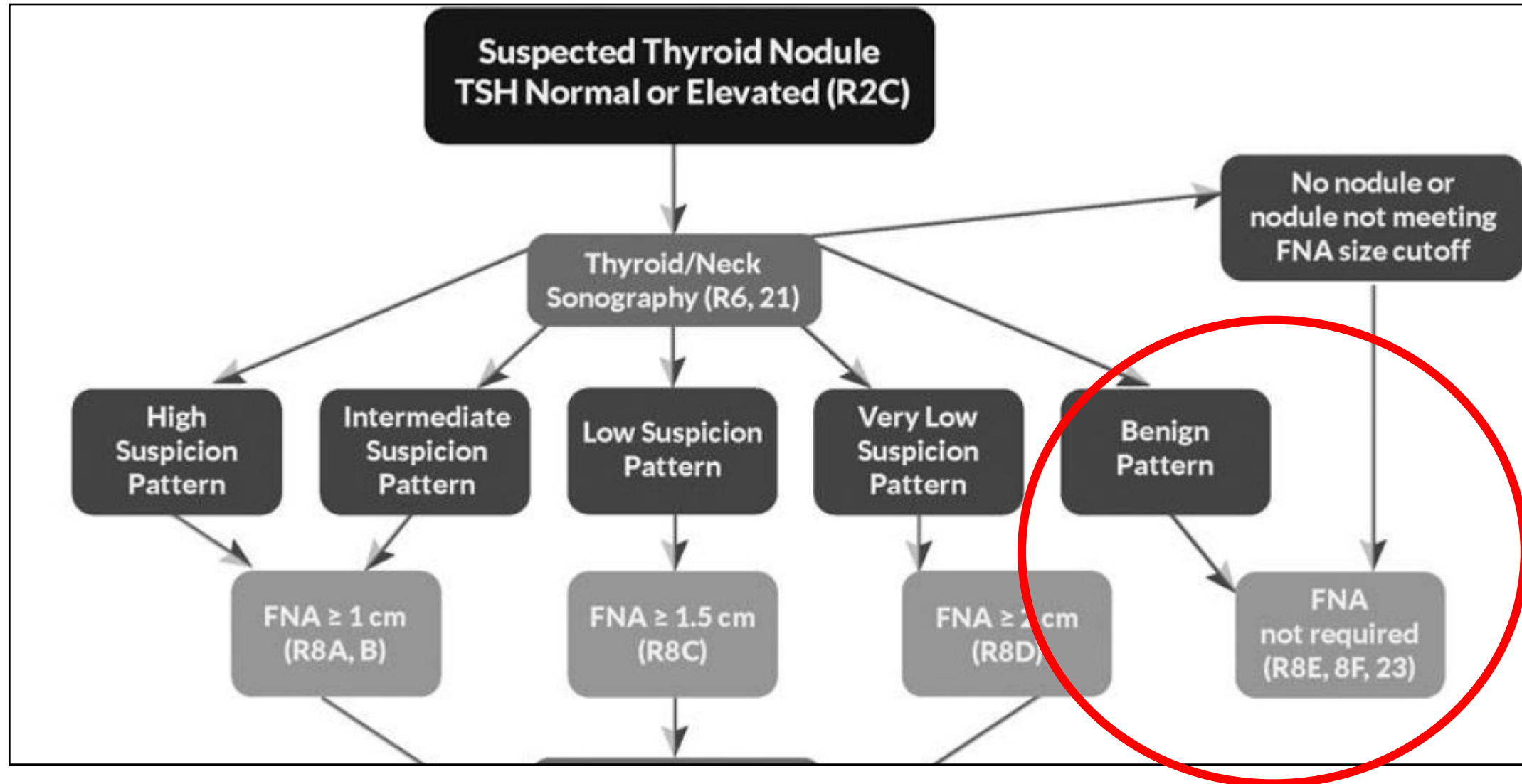
US de benign özellikler

- Kistik nodül
- Spongioz (süngerimsi) nodül
- Nodülün ekojenitesinin artmış olması
- Sınır çok belirgin ve ince halosu olan nodül

Thyroid imaging and reporting data system (TIRADS)

2015 American Thyroid Association Management Guidelines for Adult Patients with Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer

Tiroid ince iğne aspirasyon biyopsisi

- Nodül içinden iğne ile yapılan aspirasyon ile yapılan sitolojik tetkik
- Poliklinik koşullarında uygulanır
- Hasta sırtüstü, başı fleksiyonda yatırılır
- Lokal anestezi şart değildir
- 25-27 G iğne ile nodül içi hücre aspirasyonu
- US eşliğinde yapılmalıdır
- US özelliğine göre şüpheli nodülden yapılmalıdır
- Tiroid nodüllü hastaya yaklaşımda gold standart tetkiktir

Patolojik Değerlendirme (Bethesda Sınıflaması)

TABLE 2. THE 2017 BETHESDA SYSTEM FOR REPORTING THYROID CYTOPATHOLOGY: IMPLIED RISK OF MALIGNANCY AND RECOMMENDED CLINICAL MANAGEMENT

<i>Diagnostic category</i>	<i>Risk of malignancy if NIFTP ≠ CA (%)</i>	<i>Usual management^a</i>
Nondiagnostic or unsatisfactory	5–10	Repeat FNA with ultrasound guidance
Benign	0–3	Clinical and sonographic follow-up
Atypia of undetermined significance or follicular lesion of undetermined significance	6–18	Repeat FNA, molecular testing, or lobectomy
Follicular neoplasm or suspicious for a follicular neoplasm	10–40	Molecular testing, lobectomy
Suspicious for malignancy	45–60	Near-total thyroidectomy or lobectomy ^{b,c}
Malignant	94–96	Near-total thyroidectomy or lobectomy ^c

İİAB eksik yönleri

- İİAB yapan kişinin tecrübeli olması
  - Nodül içinden alınması
  - Şüpheli nodülden alınması
  - Yeterli materyal alınması
- Sitopatologun tecrübeli olması olması
  - Sensitivite / Spesifisite oranları
  - Bethesda sınıflamasında raporlama oranları
- İİAB tanıları
  - Malign benign tanıların güvenilirliği yüksek
  - Folliküler lezyon (adenom/ca : %75 / %25)
  - Önemi belirsiz atipi (% 10-15)

İİAB ENDİKASYONU

- Tiroid nodüllü bir hastada operasyon kararı vermek için yapılmalıdır
  - Tiroid malignitelerinde birincil tedavi cerrahi rezeksiyondur
  - Benign lezyonlar izleme alınır
- Bası bulguları/ estetik gibi nedenlerle operasyon kararı verilmiş olsa bile İİAB yapılması tercih edilir
  - Cerrahinin tipi açısından önemli
    - Differansiye tümörlerde
      - Total tiroidektomi
    - Medüller Ca da
      - Total tiroidektomi + modifiye boyun disseksiyonu
    - Benign lezyonlarda
      - Lobektomi
      - Subtotal tiroidektomi
      - Total/near total tiroidektomi

İİAB gerektirmeyen tiroid nodülleri

- Toksik nodüller
- Pür kistik nodüller
- Spongioz nodüller
- Malignite şüphesi düşük 1.5-2 cm den küçük nodüller

İİAB SONUÇLARI

- Gereksiz operasyon sayısının azalması
- Operasyon başına malignite oranında artma
- Gereksiz operasyon komplikasyonundan korunma

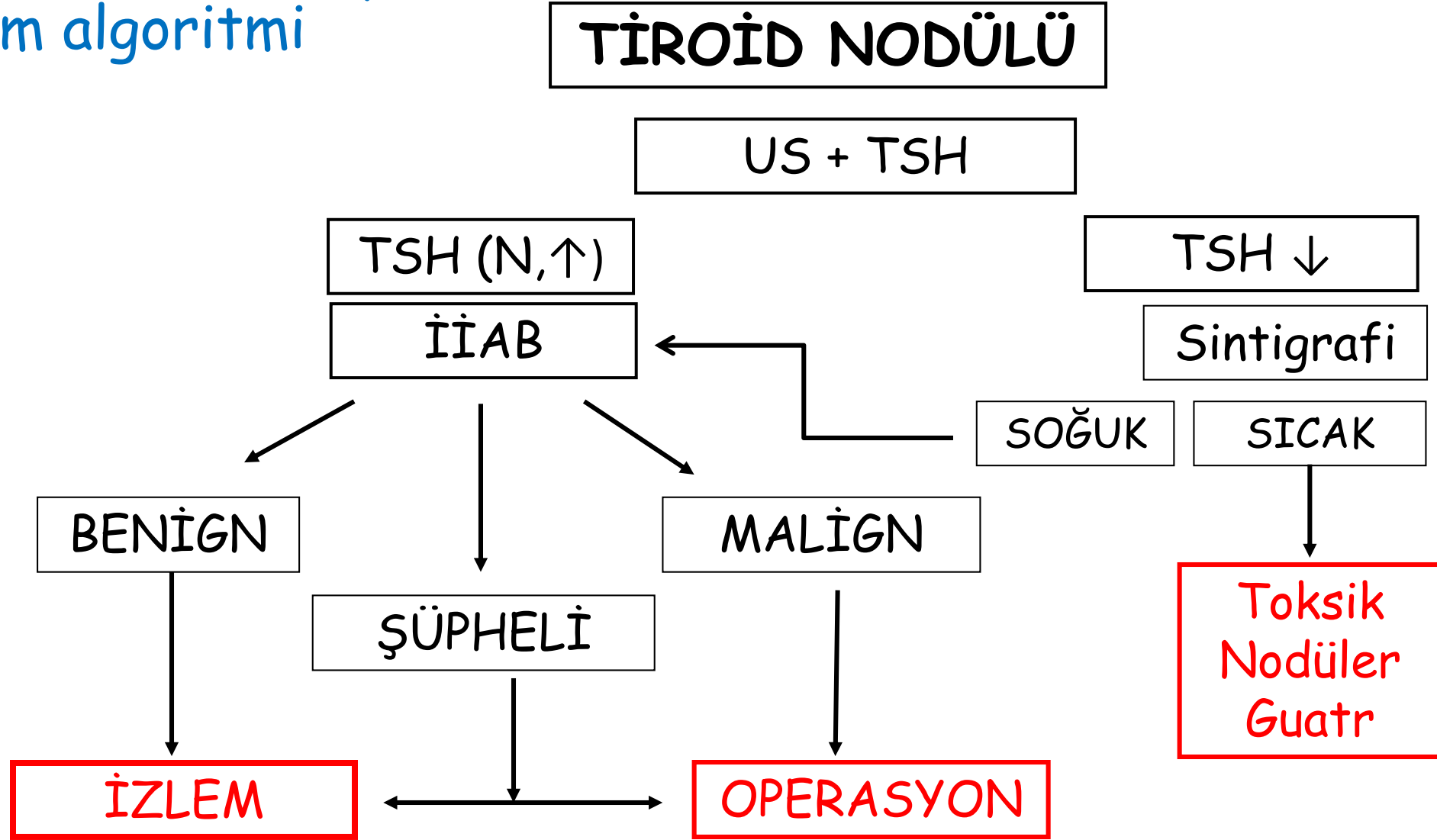
Tiroid nodüllü hastaya yaklaşım algoritmi

TIROID NODÜLÜ

US + TSH

- TSH baskılı ise toksik adenom olabilir.
  - Tiroid sintigrafi ile sıcak nodüller benign kabul edilir.
- US ile pür kistik/spongioz nodüller benign kabul edilir.

Tiroid nodüllü hastaya yaklaşım algoritmi

Tiroid nodüllü hastada karar

- Operasyon
  - Malign şüphesi varsa
  - Nodüle bağlı bası bulguları varsa
  - Hasta estetik olarak operasyon istiyorsa
  - Toksik ise seçilmiş olgularda
    - Radyoaktif iyot tedavisi verilemiyorsa

Tiroid nodüllü hastada karar

- Operasyon
- İzlem
  - Tedavisiz izlem
  - TSH baskılama tedavisi

TSH baskılama tedavisi

- Amaç TSH seviyesini baskılayarak nodül boyutunu küçültmektir.
- L-tiroksin kullanılır.
- TSH seviyesi normal sınırların altına indirilmelidir (0.3 mU/ml).
- Subklinik hipertiroidi oluşturulmuş olunur.
- Yıllarca kullanılmalıdır.

TSH süpresyon tedavisinde karşılaşılabilen sorunlar

- Nodül boyutunda küçülme nadiren sağlanır
- Etkinlik yüzdesi düşüktür
- TSH süpresyonu hedef seviyesi kesin değildir
- Bırakıldığında yüksek oranda relaps görülür
- Kardiyak taşiaritmi riski vardır
- Uzun dönemde osteoporoz riski olur
- Etkin maliyet belirsizdir

**Nodüllü hastada TSH
baskılama tedavisi
önerilmemektedir**

Tiroid nodüllü hastada karar

- Operasyon
- İzlem
  - Tedavisiz izlem
  - TSH baskılama tedavisi

TIROİD NODÜLLERİ - KANSERLERİ

NODÜLLÜ TIROİD HASTASINA YAKLAŞIM

Prof. Dr. Erdiñç ERTÜRK
Endokrinoloji Bilim Dalı
www.drerdincerturk.com